

ÜEKNI täiskogu peakoosolek esimest korda Tallinnas

4. aprillil lõppenud Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu (ÜEKN) täiskogu otsustas, et järgmisel aastal toimub täiskogu ehk ÜEKNI peakoosolek Ameerika Ühendriikides Washingtonis. Tallinnas Viru hotellis toimunud kahepäevane üritus oli edukas.

ÜEKNI esimehena jätkab Eestis sündinud Jaak Juhansoo, kes läks kaheaastasena Teise maailmajaajal ema käe kõrval maapakku. Arimehe ametit pidav Juhansoo elab nüüd Bostonis.

“Majandussurutis ei ole jätnud mõju avaldamata ka meie organisatsioonile. Saksamaal sel suvel toimuva ESTO 2009 korraldajad, keda ÜEKN osaliselt toetab, on jäänud viimastel kuudel ilma mitmest sponsorist. Sellele vaatamata olen optimist. Olen rahul sellega, et ÜEKNI täiskogu Tallinnas saavutas oma eesmärgid,” ütles Juhansoo.

Juhansoo: meie töö pole läbi

Tallinnas valiti ÜEKNIle uus täiskogu delegaatide koosseis. Juhansoo ütles: “Kui inimesed on laiali paisatud mööda kogu maakera, ei piisa alati Skype’i abist, kuigi me seda hea meelega rakendame. On tähtis, et üks kord aastas saavad liikmesmaade esindajad üksteist näost näkku näha.”

ÜEKNI sümposiooni avatettekandega esines Eesti president Toomas Hendrik Ilves ja sümposionist võttis algusest lõpuni aktiivselt osa rahvastikuminister Urve Palo. Mõlemad kinnitasid ÜEKNI vajalikkust kui silda kodumaa ning välismaal elavate eestlaste vahel.

“Saime tähelepanu tänu sellele, et väliseesti mineviku, oleviku ja tu-

ÜEKNI täiskogu peakoosolekule Tallinnas oli eesti kogukondade esindajaid kokku tulnud 11 riigist üle maailma

leviku teemaline sümposioon toimus kodumaa,” rõõmustas Juhansoo. ÜEKNI esimees toonitas diasporaa ja kodumaa hingesugulust: “Elame erinevates kohtades, aga meil on sama veri soontes. Nõustun presidendi hinnanguga, et me töö pole lõppenud.”

Üheks selle eestlasi ühendava organisatsiooni oluliseks tegevuseks on lobitöö välismaal elavate, aga ka kodueesti huvide selgitamiseks poliitiliste otsuste tegijatele Washingtonis, Sydneys, Stockholmis ja Ottawas. Samasugune töö toimub veel mitmes teises riigis.

Ajalehtede tellijaid üha vähem

Üheks tõsiseks mureks võõrsil elavate eestlaste jaoks on raja taga ilmuvate ajalehtede tellijate arvu arvestatav kahanemine, kuigi osa väliseesti hää-

lekanud, nagu Eesti Elu Torontos, elavad endiselt hästi.

Viru hotellis toimunud koosolekust võttis osa mitukümmend Kanada, Rootsi, USA, Saksamaa, Inglismaa, Austraalia, Läti, Leedu, Venemaa, Ukraina ja Tšehhi eestlaste esindajat.

Koostöö laabub hästi

Koostöö lääne, ida- ja kodueestlaste vahel laabub hästi, suuresti tänu sellele, et juba terve aasta töötab rahvastikuministri büroo juures varem Göteboris elanud Aho Rebas.

Samaaegselt ÜEKNI ametliku esindaja ja rahvastikuministri nõuniku ametid pidava Rebase eelarve pärineb osalt Eesti valitsuse ja osalt ÜEKNI vahendeist. Aho Rebase tööle asumine Eestisse on toonud enda-

ga kaasa arvestava lähenemise välis- ja kodueesti positsioonide osas. Aho Rebas ise ütleb, et on väga hõivatud, aga töö iseloom valmistab talle palju loomingulist rõõmu. Rebase tööle rakendumine on ÜEKNI juhi sõnul lahendanud palju probleeme.

Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu loodi 1955. aastal Ameerika Ühendriikides eesmärgiga arendada koostööd väljaspool Eestit asuvate eestlaskondade keskorganisatsioonide vahel.

Algaastatel oli ÜEKNI peamiseks eesmärgiks Eesti iseseisvuse eest võitlemine, aga tänapäeval on ÜEKNI ülesanded arusaadavalt muutunud ja teisenenud. Teiste tegevuste hulgas on ÜEKNI jaganud stipendiume paljudele eesti üliõpilastele.

Jüri Estam

Intervjuu ÜEKNI esimehe Jaak Juhansooga

Jüri Estam, rahvastikuminister Urve Palo ja ÜEKNI esimees Jaak Juhansoo

Intervjuu ÜEKNI juhatuse esimehe kohale tagasivalitud Jaak Juhansooga.

Küsisid ÜEKNI teisel tööpäeval delegaatidelt, kes hargnesid kolme töögruppi seda arutamata, kas välis-

eestlastel ja ÜEKNIil on tulevikku. Kui nad uuesti saali kogunesid, kuidas nad vastasid?

Et me ei tarvitse kahelda selles tulevikus. Mina ise olen küll vahepeal muretsenud. Minu arvates ei olnud

vahepeal midagi väga olulist meie organisatoorses elus toimunud. Paigaltammumine ei meeldi mulle. Mulle tundus mingil määral pärast Vilniuse aastakoosolekut, et saadi kokku ja mindi jälle aastaks ajaks laiali. See-ga tuli küsida liikmesmaade esindajatelt otse: “Teie oletegi ÜEKNI 11 liikmesmaad. Tihedam koostöö Eesti valitsusega ei saa toimuda ilma teieta. Kuidas jääb?”

Kõik arvasid, et ÜEKNI on jätkuvalt vaja. Ja midagi on siiski aasta jooksul toimunud. Oleme saanud hästi toimiva ÜEKNI esinduse paika rahvastikuministri juurde, oleme integreeritud rahvusaaslaste programmi, käib töö võõrsil elavate eestlaste arhiivides. Millega mina rahul ei ole, on meie kommunikatsioonikett.

Aga nüüd on olemas selline innovaatiline eestihõnguline sidevahend nagu Skype.

Vanasti oli nii, et kaugel asuvaid liikmesmaad pidid esindama Ameerika-

kas ja Kanadas elavad isikud, sest vahemaad on suured. Põhja Ameerikasse korduvalt Euroopast ja Austraaliast lennata oleks olnud liiga kallist. Praegu on mõnede maade esindajad ja osa juhatuse liikmetest juba kasutanud Skype’i konverentsikõne võimalust. On liikmeid, kes ei ole veel järele jõudnud, pisut kardetakse ka arvutikaamerat. Minu elu läheks küll kergemaks, kui rakendaksime kõik seda varianti. Ei oleks vaja iga kord 300 miili koosolekule sõita.

Eduka ürituse kriteeriumid said Tallinnas täidetud. Kõnelesid president, meedia oli kohal, ja sümposioonil viibis rahvastikuminister Urve Palo. Täiskogu viis läbi kõik üldkoosolekult oodatavad administratiivsed-halduslikud tegevused.

President pidas hea kõne. Mitte nii, et kuidagi pro forma, või pinna-pealselt tervitades.

jätub lk 3

1
ÜEKNI täiskogu peakoosolek esimest korda Tallinnas

Intervjuu ÜEKNI esimehega

2
Toimetaja veerg

ESTO 2009 programmi tutvustus

Kutse ESTO perepäevadele

ESTO programmi ürituste üksikpiletite hinnad

3
2.–5. juulini toimub laulu- ja tantsupidu “ÜhesHingamine”

Europarlamendi valimised ukse ees

Minister Urve Palo tervitus sümposioonil

4
Euroopa Eestlaste Koor astus üles Euroopa päeval

Eesti lipu sünnipäev

1. mai mõttetalgud Brüsselis

Projekt “Kui ma oleksin väike nöid”

5
Quo vadis, eesti majandus?

6
Tantsutalgud, punane vein ja kevade saabumine

Ülestõusmispüha jumalateenistused Hamburgis

EÜSLi Berliini maja ootab külalisi

7
IN MEMORIAM Benita Tukku

IN MEMORIAM Johannes Kungas

8
Kuulutused ja teated

Viimane veerg

Toimetaja veerg

Selleaastane Eurovisiooni lauluvõistlus, mis toimus suures naaberrügi pealinnas Moskvas, tõi eestlastele meeldiva üllatuse – Eesti laul pääses üle mitme-mitme aasta poolfinaalist edasi ja saavutas 25 finaalis võistleva riigi laulu hulgas auväärselt 6. koha.

Paljud eestlased olid Eesti laulu "Rändajad" edukuse suhtes skeptilised – laulus puudus slaavilik mürts ja kärts, mis eelduste kohaselt oleks olnud trump tippujõudmiseks, ja mis veelgi vähem edu tõotav – laul oli eestikeelne ehk enamikule hääletajatele võõra kõlaga ja arusaamatu. Lauluvõistlust jälgides jäi minulgi tunne, et tagasihoidliku noore eesti lauljatar ja Urban Symphony keelpillide saatel esitatud laul esikümnesse ei pretendeeri. Ülejäänud palagani, rohkete lavatrikkide ja muu tilu-lilu kõrval mõjus "Rändajad" kui külm kivi. Ja kui ma õigesti mäletan, siis mitte ükski teine esitaja ei tänanud kuulajaid mingis teises keeles kui vene või inglise, siiani kumiseb kõrvus Sandra pehme kõlaga "aitäh"!

Jah, Eesti tulemus teeb meele rõõmsaks, kinnitades, et tagasihoidlikkus, iseendaks jäämine, siirus, väarikus on midagi, mis on meie rahvale iseloomulik, ja just seda meeles pidades ja vastavalt käitumises eristume me ülejäänutest.

Sageli me kahjuks unustame oma rahva põhiväärtused. 9. mail toimetasid politseinikud Tõnismäelt endise pronksõduri asukohalt ära pronksõdurit meenutava kuldseks värvitud vahtplastist kuju, mis osutus osaks Kristina Normani kunstiprojektist. Arvestades kahe aasta taguseid sündmuseid pronksõduri ümber, leiavad inimesed, et Normani projekt on kunstist kaugel ja peavad seda provokatsiooniks. Nõustun nendega – kui kunstnik otsustab provatseerida, siis peab ta endale aru andma nii aja ja koha kontekstist kui ka võimalikest tagajärgedest. Normani "kunstiprojekti esitus" lõppes kunstniku jaoks küll vaid suulise hoiatusega.

Minul on eesti rahva esindajana häbi, et kuldse pronksõduri koopia on osa Eestit Venetia 53. kunstibiennaalil esindavast kunstiteosest "After-War", mille valis riiki esindama rahvusvaheline žürii. Žürii võib valida või mitte valida, kuid minul tekib küll küsimus, kuhu kadus noore kunstniku eestlaslik väarikus seda tööd esitades.

Karin Aanja

ESTO 2009

26.06.09 - 30.06.09

ESTO 2009 programmi tutvustus

ESTO üritused toimuvad põhiliselt Halle Münsterlandis. Kõigil viiel päeval on fuajees kella 10.00–17.00 avatud ESTO infopunkt. Fuajees asub ka ESTO shop, on väike puhke- ja kohtumisnurk ning saab osta väikseid suupisteid ja jooke.

ESTO avatseremoonia toimub Münsteri Apostelkirches reedel, 26. juunil kell 15.00. Kiriklik-ilmalikul tseremoonial vahelduvad sõnavõetud muusikaliste vahelaladega.

Kinolinastus toimub Halle Münsterlandi kõrval asuvas Cineplex kinokompleksis. Vaadata on võimalik tunniajalist dokumentaalfilmi "Peod pooleks pisarateta". Filmi on kokku pannud Vaado Sarapuu Kanadast, kasutades eelnevate ESTOde dokumentaalkaadreid ja vestlusi endiste ESTOde organiseerijatega. Reedel, 26. juunil kell 18.00 toimub filmi esilinastus, pilett maksab 8 €. Reede õhtul alates kella 20.30 on kõigil huvilistel võimalik nautida **džässkontserti**, kus esineb Kristjan Randalu koos oma kauaaegse duopartneri, muusikakollegi ja sõbra Bodek Jankega (sissepääs 15 €).

Kunstinäitusel (samuti HMis) eksponeerivad oma töid Laana Evers Karlsruhest ja kunstitudeng Kairi Uibo Leipzigit. Sisepääs on 3 €. Fotonäitustega esinevad baltisakslased ja EÜSL. Alates kell 11.00 viiakse läbi **kiriku konverents** (HM Blauer Saal).

Laupäeva hommikul toimub **veteranide kokkusaamine** (sissepääs 5 €). Esinema tuleb EV sõjaväe atašee Berliinist kolonelleitnant Kristjan Moora. Lisaks mõnusale koosolemisele saab üheskoos lõunat süüa ning muusikalist külakosti nautida. Laupäeva õhtul kell 20.00 toimub **klassikalise muusika kontser-**

dil esinevad kitarrist Boris Bagger koos oma õpilase Gleb Simakiga, ooperilauljad Leili ja Aimar Tammel ning trompetist Aavo Ots koos oma lastega (klaver, viiul, trompetid). Kontsert on kolmes osas kahe pausiga ning pilett maksab 20 €.

Pühapäeva hommikupoolikul toimub Apostelkirches **jumalateenistus**. Kell 14.00 alustame **rongkäiguga** kõikide ESTO külaliste osavõtul läbi Münsteri vanalinna, rongkäik lõppeb Halle Münsterlandi juures.

Pärast väikest hingetõmbepausi järgneb **Rahvapidu** algusega kell 18.00, sisepääs on 25 €. Suureks auks meile on see, et Rahvapeo dirigendiks nõustus olema professor Kuno Areng (kes tähistab juulis oma 80. sünnipäeva), kes mitut ühislaulu kohapeal juhataada lubas.

Lisaks sellele rikastavad ESTO päevi oma ülesastumistega rahvapillimuusika ansambel Tartust, Tallinna Muusikakeskkooli sümfooniidid, setude naiste- ja lasteansambel Siberist ning kolm Münsteri rahvatantsurühma.

Esmaspäeval alates kell 10.00 leiavad aset **ÜEKNi Rahvuskongress** ja teadusliku hommikupooliku raames **eesti arstide rahvusvaheline sümposium** (sissepääs – 5 €).

Esmaspäeva õhtul kell 20.00 toimub moodsa muusika teose – **Jüri Reinvere reekviemi** – Saksamaa esietekanne Apostelkirches (sissepääs 10 €).

Samal ajal toimub Halle Münsterlandi Roter Saalis **Toronto Eesti Rahvusteatri etendus**. Mängitakse Arnold Sepa näidendit "Kurat proovib hammast" (sissepääs 12 €).

Teisipäeval kell 9.00 toimub väljasõit endisesse Lingeni DP laagrisse. Ekskursioonijuhiks on proua Karin Rummig Hannoverist.

Päevade viimseks ürituseks on teisipäeva õhtule algusega kell 19.00 planeeritud **Valguspidu**, kirev gala-kontsert klassikalise muusikaga, eesti moekunstnike rahvuslikel motiividel loodud tööde moedemonstratsiooni ning ühise jalakeerutamisega Tallinna Muusikakeskkooli sümfooniidide musitseerimise saatel (sissepääs 25 €).

On hea meel, et oleme leidnud ESTO **Salakõrtsi** jaoks vägagi sobilikud ruumid, kus lisaks igapäevasele koosolemisele toimuvad mitmete kollektiivide esinemised, kus saab vestelda, ühiselt laulda ja jalga keertada.

ESTO päevade üheks sponsoriks on kohalik Privat-Brauerei Hohenfelder, kus pruulitakse õlut aastast 1845. Kuidas Hohenfelderit õlu maitseb, seda saab igauks ise Salakõrtsis testida. Salakõrtsi päevapilet maksab 3 €.

Hamburgi ja Ostwestfaleni aktiivsed noored emad korraldavad ESTO päevade raames laupäeval ja pühapäeval **perepäevad**. Oodatud on nii lapsed kui ka lapsevanemad (vaata kutset allpool).

Majandusraskuste tõttu jääb rae-koja sisehoovi planeeritud Eesti käsitöömestrite laat kahjuks ära. Samas paigas toimuvad aga vaheldumisi rahvatantsijate, kooride, rahvamuusikaansambli jt esinemised. Näiteks laupäeval ja pühapäeval alates kella 11.00 on võimalik osa saada Münsteri erinevate rahvatantsurühmade etlemisest.

Kui oled ESTO passi omanik, on Sul prii sisepääs igale poole!

Kohtumiseni Münsteris!

ESTO 2009 orgkomitee

ESTO programmi üksikürituste pileti hinnad

Avatseremoonia – tasuta
Kinolinastus – 8 €
Džässkontsert – 15 €
Kunstinäitus – 3 €
Kirikukonverents – tasuta
Veteranide kokkusaamine – 5 €
Rahvapidu – 25 €
ÜEKNi Rahvuskongress – tasuta
Teaduslik hommikupoolik – 5 €
Teatrietendus – 12 €
Reekviem – 10 €
Valguspidu – 25 €
Salakõrtsi päevapilet – 3 €

Kuni 6aastastele lastele on kõigile üritustele vaba sisepääs. Lastele 7.–14. eluaastani maksavad piletid 50 protsenti normaalhinnast.

Kõigil esinejatel (koorilauljatel, rahvatantsijatel jt) on võimalus osta ESTO pass 50 € eest. Huvilistel palume pöörduda kollektiivi esindaja kaudu Meeli Baggeri poole (meeli.bagger@esto2009.de).

Kui oled ESTO passi omanik, on Sul prii sisepääs kõikidele üritustele!

EESTI RADA

Eesti Rada

Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis häälekandja
Vanim väliseesti väljaanne
Asutatud 1945. aastal

Peatoimetaja/Chefredakteur: Tellimine/Abonnement:
Karin Aanja Aastatellimus

Vastutav toimetaja Saksamaal/ Euroopas 25 EUR
Verantwortlicher Redakteur Väljaspool Euroopat 28 EUR
Deutschland: Tudengitele 15 EUR

Maie Kisis-Vainumäe

Kaastöötaja/Mitarbeiter: Estnische Volksgemeinschaft
Meeli Bagger in der BRD
EESTI RADA Deutsche Bank,
Hamburg BLZ: 20070024
Konto nr 440011504
IBAN:
DE64200700240440011504
BIC/SWIFT: DEUTDEDBHAM

Toimetus Saksamaal/ **Redaktion Deutschland:**
EESTI RADA
Maie Kisis-Vainumäe
In der Gracht 10
D-51105 Köln
tel: 0221/83 47 03
faks: 0221/830 31 03
e-mail: EestiRada@yahoo.de

Toimetus Eestis/ **Redaktion Estland:**
Karin Aanja
Tallinna mnt 24a-11,
75201 Aruküla, Harjumaa
tel: (+372) 53 929 684
Küljendaja: Karin Aanja
Trükikoda: Bookmill, Tartu

Kirjasaatjad:
Kristiina Jessen
Riina Leminsky / Hamburg
Liilika M. Allev / Hamburg
Mare Rahkema / Köln
Merike Schümers-Paas
Maria Strauss / München

Kuulutused, reklaam/ **Anzeigen, Reklame:**
1,00 EUR/cm²
alates 50 cm² – 0,80 EUR/cm²
alates 100 cm² – 0,70 EUR/cm²
alates 200 cm² – 0,60 EUR/cm²
üle 300 cm² – 0,50 EUR/cm²

Leinakuulutused:
Kahe veeru laiusest:
1 cm kahel veerul – 5 EUR

Toimetus jätab endale õiguse toimetada ja lühendada kaastöid ning kirju nende selguse huvides. Avaldatud artiklite sisu eest vastutavad allkirjutanud.

Kutse ESTO perepäevadele

EÜSLi HEA Selts ja Ostwestfaleni Eesti Rahvuskoondis
kutsuvad suuri ja väikseid lapsi ning nende vanemaid
27. ja 28. juunil

ESTO PEREPÄEVADELE MÜNSTERIS

(Läti maja, Salzmannstr 152, Münster)

Soovime teiega koos veeta tegevusrohke ja põneva nädalavahetuse.
Teretulnud on kõik lastega pered!

Laupäeval on kavas T-särkide kaunistamine, pärlitega pusimine, vineerist meisterdamine, näpuvärvidega paberile ja näole värvimine jne. Õhtul jaanitulukese ees väike söök ja jook ning spordimängud, laulud, tant- sud. Pühapäeval läheme üheskoos Münsteri loomaaeda ja rongkäigule! Loomaaed on iga ilmaga külastatav.

Alustame mõlemal päeval kell 11:00

Kohtume laupäeval Läti majas ja pühapäeval loomaaia peasissekäigu ees. (Münster Allwetterzoo, Sentruper Str. 315, 48161 Münster, www.allwetterzoo.de)

Osavõttu (sisaldab suupisteid, jooke, meisterdamise materjali ja loomaaia külastust):

lastele	tasuta
EÜSLi liikmetele (täiskasvanud)	15,00 €
mitteliikmetele (täiskasvanud)	20,00 €

Palume teatada oma osavõttust (lisaks laste nimed, vanus, pikkus, T-särgi suurus) hiljemalt 1. juunini aadressil:

Kristiina Jessen, Moorweg 3a, 22844 Norderstedt
e-post: krisstlars@web.de
Tel 040 - 25315632

Kohtumiseni Münsteris!

Euroopa Eestlaste Koor astus üles Euroopa päeval

9. mail tähistas Düsseldorf suurejoonelisel Euroopa päeval.

EÜSLi projektkoor on kolmel aastal taoliselt üritusel edukalt üles astunud, seekord olime büünel aga suurema koosseisuga ja Euroopa Eestlaste Koorina. Lauljaid oli tulnud Luksemburgist, Hollandis, Belgiast, Šveitsist ja muidugi Saksamaalt – kokku üle 40 laulja.

Dirigent Kalev oli meie kontsertkavaks kokku pannud valiku lihtsaimaid rahvalikke laule, mis sobisid kenasti publiku pühapäevase ja vabaolekuga.

Traditsiooniliselt oleme enne taolisi esinemisi ka kooriproovi teinud. Seekord siis Landtagi ühes istungitesaalis vaatega kaunile Reinile ning lambakarjaga rohelinele aasale.

Landtagi ja Stadtiori vahelises parkis oli teiste telkide seas ka eesti telk, kus pakuti kadakapuust suveniire, eesti nahkehistööd ja infomaterjale Eesti kohta. Samuti aga ka koorile sponsori korras saadetud Kalevi

kommivabriku martsipane, Köllestekommeistrite šokolaadi, A. Le Coqi õlut ning Fizzi ja fantastilisel maitsvat astelpaju moosi. Viimasel oligi kõige suurem menu. Siinkohal aitäh kõigile koori tegevuse toetajatele!

Järgmisena on kooril plaanis 5.–7. juunini Oteppis/Belgias koorilaager koos BEENE kooriga.

16. juunil on Brüsselis EV Suurstaatonna laulupeo repertuaari läbilaulmine ja kontsert oma peredele. BEENE koor kutsub kõiki Euroopa Eestlaste Koori liikmeid ühislaulmisele.

27. juunil on Münsteris ESTO rahvapeo peaproov ja pühapäeval, 28. juunil Rahvapidu, kus astuvad üles ka meie koorid. 3.–5. juulini Tallinnas XXV Üldlaulupeol Euroopa Eestlaste Ühendkooris on kokku 100 lauljat EÜSLi projektkoorist, Soome eestlaste koorist Siller ja Euroopa Eestlaste Koorist.

Mare Rahkema

Euroopa Eestlaste Koor Düsseldorfis

Eesti lipu sünnipäev

EÜSLi esimees Maie Kisis-Vainumäe võtab Lipuvabriku tegevdirektorilt Milla Asmullt vastu ESTO-le kingitud lipud

Maailmas on vähem kui kümnendikul riikidest üle saja aasta vanune lipp. Selle aasta suvel, 4. juunil saab meie sinimustvalge lipp 125aastaseks.

Eestlasele, ükskõik kus maailma nurgas ta ka elaks, on meie trikoloor alati püha olnud ning seostunud vabaduse ja omariiklusega. Ega asjata pole säilitatud 4. juunil 1884. aastal lipu (siis veel Eesti Üliõpilaste Seltsi lipu) õnnistamise tseremoonial Otepää kirikus Heinrich Rosenthal poolt öeldud: "Olgu Eestimaa täis kuradeid, meie lippu nad ei võida." See oli profetlik kuulutus ajal, mil iseseisvast demokraatlikust Eesti Vabariigist veel keegi unistadagi ei osanud.

Väike Eesti on aga alati olnud ajalootuultes tallermaaks. Pikkadeks okupatsiooni aastakümneteks pidi meie sinimustvalge Eestimaa peitu minema. Alles aastal 1988 koos Laulva Revolutsiooniga julges eestlane oma kodumaal jälle armastatud trikoloori lehvitada.

Väliseestlaste ja loomulikult ka ESTOde lahutamatuks osaks on Eesti lipp ja meie rahvusvärvid aga alati olnud. Sinimustvalge lipumere all demonstreeriti ja teadvustati maailmale, et eestlased on olemas, nõuti meie ikestatud kodumaale vabadust.

ESTO 2009 organiseerijatel oli väga hea meel võtta vastu kingitust Tallinna Lipuvabrikult, kes vaatamata raskele ülemaailmsele majanduslikule surutisele leidis võimaluse meie peole kena koguse Eesti lippe kinkida. Täname töökalt Lipu-

vabriku kollektiivi ja tegevdirektorit Milla Asmullt.

Mälestusi....

Eesti lipp oli ja on väliseestlastele püha side meie kodumaaga. Lipp teeb südame soojaks ja täidab meid uhkusega, aga ka nukurusega, sest viibime kodumaast kaugel.

Ühtegi pidustust ei toimu ilma Eesti liputa, ta saatis meid maast madalast ja ikka. Suvilaagrites ja gaidskaudi malevas alustati päeva lipuheiskamisega ja lipulauluga. Õhtune lipulangetamine mõõdu samuti valvsesisakus, lippu kokkupaness ei tohtinud see maad puudutada.

Rahvusvahelistel rahvatantsupidudel ja rongkäikudel kandsime uhkelt kaasas oma rahvuslippu, et tutvustada meie rahvusvärve, meelde tuletada okupeeritud Eestimaa ja meie rahva saatust.

Ülemaailmselt kandsid eesti noored äratundmismärgina sinimustvalget vapikujulist sõrmust. Muidugi tekitas selline sõrmus ka huvi kohalike hulgas ja nii oligi jälle võimalus käes selgitada inimestele, kes polnud sellest teadlikud, Eestimaa saatusest ja ajaloo. Igas korralikus Eesti kodus oli olemas vähemalt üks laullipp. Autodele pandi taha sinimustvalged klepsud, uhkusega näidati sõpradele, kui oli jälle midagi uut ja rahvuslikku leitud, ning otsekohe katsuti sama saada.

Eesti lipp – sinine kui Eestimaa taevast, järved ja meri, must kui kodumaa muld, valge – püüd õnne ja valguse poole.

1. mai mõttetalgud Brüsselis

EV Suurstaatonna Brüsselis kogunes päikesepaistelisel 1. mail mõttetalgutele 33 osalejat neljast lähikonna riigist – Belgiast, Luksemburgist, Saksamaalt ja Hollandist.

Saksamaalt oli kohal KERKi uus juhatuse täies koosseisus (Mare Rahkema, Merike Miländer ja Margit Markus), lisaks mõned noorema generatsiooni esindajad.

Talgute eestvedajaks oli Peeter Leetmaa Luksemburgist. Majapere naine Tiina Maiberg hoolitses talgulistele kohvi ja tee eest.

Ajurünnak keskendus eelkõige teemadele, kus väliskogukond näeb oma väljundit ise midagi Eesti jaoks ära teha. Osalejate arvates on väliskogukonna eeliseks Eesti nägemine eemalt, mis annab võimaluse hinnata Eesti kuvandit välismaal ning anda oma panus kuvandi kujundamisel. Teiseks peateemaks oli välismaal kogetu vahendamine Eestile. Talgulised leidsid, et see ajurünnaku eksperiment andis väga positiivse kogemuse ning sellise laiapõhjalise ja tegusa seltskonnaga võiks mõttetalgutada ka tulevikus.

Mare Rahkema

Brüsseli mõttetalgud nägid välja samamoodi kui Eestiski – pead pandi kokku ja head mõtted paberile

1. mail toimusid üle Eesti Rainer Nõlvaku eestvedamisel korraldatud Minu Eesti mõttetalgud, kus koguti ideid Eesti arendamiseks. Inimestel oli võimalik koguneda rohkem kui 400 kohas üle vabariigi ja mõelda, mida Eesti heaks ühiselt ära teha. Kokku osales mõttetalgutel üle 11 000 inimese.

Projekt "Kui ma oleksin väike nõid"

Müncheni Eesti Koolis viidi selle aasta veebruaris-märtsis läbi haridusprojekt "Kui ma oleksin väike nõid", mis pakkus põnevaid elamusi nii õpilastele, õpetajatele kui ka lapsevanematele.

Projekti aluseks oli Otfried Preussleri raamat "Väike nõid", mille eestkeelsed ekseplariid muretseti Eestist, ja lapsed kuulasid kodudes Vikerraadio samanimelist kuuldemängu. Veebruaris ja märtsi alguses toimunud Eesti Kooli kohtumistel rääkisid lapsed nimetatud raamatust ning meisterdasid samal teemal. Nii olid nad hästi ette valmistatud 14. ja 15. märtsil toimunud teatritöötoaks, mille viis läbi teatripedagoog ja lavastajannaiteja Reeda Toots.

Reeda juhendamisel ja lapsevanemate abiga meisterdasid lapsed endale lihtsad marionettide. Koos räägiti "Väikese nõia" raamatust ja kuulati laule samanimelisest ETV lasteetendusest. Töötoa teisel päeval meelitas Reeda Toots lastest välja näitlejate, mille tulemuseks oli omanäoline nuku- ja lasteteater „Väikese nõia“ ainetel. Kinnitust leidis Reeda Tootsi ütlus, et lapsed ei peagi enne proovi tegema, sest nukudega mängida oska-

Väikesed nõiad tantsuhoos

Foto: Piret Suidt

vad nad nagunii. Pärast etendust said lapsed ise nõidadeks kehastuda, üksteisele ja oma emadele grimmi teha ning kaasavõetud nõiakostüümides ringi kapsata.

Haridusprojekti hiilgavaks lõpetuseks oli Eesti Kooli pere väljasõit kuulsasse Augsburgi nukuteatrisse, kus loomulikult vaadati koos etendust "Väike nõid".

Kogu haridusprojekt moodustas toredate terviku ning oli minu kui lap-

sevanema vaatenurgast väga hästi ette valmistatud ja läbi viidud.

Müncheni Eesti Kooli teatritegevust alates 2007. aasta septembrist. Kolmes vanuserühmas on sel õppeaastal registreeritud 24 last. Eesti Kooli tunnid toimuvad kaks korda kuus laupäeviti.

Maria Strauss

Eesti Kooli õpilaste Raheli (6 a) ja Rebeka (4 a) ema

Quo vadis, EESTI MAJANDUS?

HEA Seltsi ürituste raames toimunud aprillikuisel ettekandel andsid EASi esindajad Saksamaal Evely Baum (tursimiesindaja) ning Riina Leminsky (majandusesindaja) informatiivse ülevaate Eesti majandusest, majanduspoliitikast ning turismi edendamise eest.

HEA Seltsi liikmed ning külalased on teadupärast vägagi erinevatest valdkondadest. Majanduskriisist, turismipärlitest, statistikatest ja muust kuulama ning vestlema olid tulnud mitte ainult majanduse või tööstusega seotud inimesed, esindatud oli ka geoloogia, sotsiaalpedagoogika, üliõpilaskond, õpetajaskond, muusikud ning loomulikult meie endi ridadest pärit teada-tuntud reisikorraldaja.

EASi turismiesindaja Saksamaal, Evely Baum, tervitas oma ettekande alguses kohaletulnuid EASi ametliku loosungiga: "Estonia. Positively surprising". Tähelepanelikule eesti majandust ning Eestit välismaailmas tutvustamist jälgivale eestlasele torakab silma muudatus – oli ju eelnevatel aastatel igal EASi trükiselt lugeda "positively transforming".

Baumi sõnul oli tegemist teadliku ümberpositsioneerimise: kuni aastani 2008 käibel olnud lause "Paremaks muutumise maa" (Positively Transforming) andis maailmale mõista, et Eesti on muutumise faasis ja valmis positiivseteks muutusteks. Tänapäev on Eesti muutumise faasist edasi liikunud, olemasolevate oma olemasolu väikese ja tugeva riigina. Võime öelda, et oma avatud mõtlemise, uuendusmeelsuse ja innovatsiooniliste edasiarendutega on Eesti suutnud ikka ja jälle maailma positiivselt üllatada. See on uuenenud turunduskontseptsiooni alusidee ja sõnum.

Rahulolematu Estonian Airiga

Saadud teabe hulgas Eesti turismist ning turismipoliitikast oli nii mõndaagi üllatavat.

Arvestades päritolumaad suurus ja külalaste arvuga, on turismi seisukohalt Eesti jaoks esimese tähtsusega riigid Soome, Venemaa, Saksamaa ja Rootsi. Tähtsusetel teisel kohal on Norra, Suurbritannia ja Läti, kolmandal kohal Poola, Itaalia, Prantsusmaa, Leedu ja kaugel asuv, ent reisilembeline Hispaania. Areneva tähtsusega on Jaapan ja USA.

Transporti ning turismindust on eriti soodsalt mõjutanud liitumine Sc-

EASi esindajad Saksamaal – majandusesindaja Riina Leminsky (vasakul) ja turismiesindaja Evely Baum

hengeri tsooniga aastal 2008. Lennukiga on Saksamaalt Eestisse neli otseühendust – Frankfurtist, Hamburgist, Berliinist ja Münchenist. Mitmeid repliike tuli kuulajatelt Estonian Air aadressil, kelle liinide poliitika on arusaamatu, kohati kaootiline. Laevühendus Rostockist on võimalik vaid üle Helsingi. Tallinna lennujaama laienemine ja moderniseerimine on kindlasti kõigil juba oma silmaga nähtud-kogetud.

Kruisiturism hoogustunud

Ent kas teadsite, et Tallinn on pärast Kopenhaagenit ning Peterburi suuruselt kolmas kruisireisid Põhja-Euroopas? Viimased kaks aastat on olnud kruisireisid rekord aastad. Tõsi on samas, et laevadega massiliselt saabuvad turistid ümmistavad kesklinna ning nendega toimetulekuks ja ümmikute vältimiseks tuleb lausa loogistilisi pingutusi teha, et eri grupid

eri aegadel saabusid või siis Tallinna eri nurkades külastaksid. Ning nii tore, kui kruisireisijate tulek ka ei oleks, majutusasutusi see ei turguta.

Kasu ja kaubanduselegi on küsitav, arvestades kruisireisijate tavaliselt vaid paaritunnilise viibimisega Tallinnas. Sama ei saa väita Kuresaare kruisireisid suhtes. Kruisireisikorraldajatel puuduvat valmidust teha peatus kahes Eesti linnas, seega langeb valik peaaegu Tallinna kasuks. Spekulatsioonid võivad reisikorraldajate tähelepaneku suhtes, mille kohaselt on reise müüdnud suurem, kui nende algus on Leedus ning lõpp Eestis, mitte vastupidi. Jäägu parim pala viimaseks?

Mismoodi hangivad väliskülalased Eesti kohta infot? 41 protsenti internetist, 19 protsenti nimetasid infoallikana sõpru Eestis, ent lausa 30 protsenti puhul on tegemist korduvkülastajatega.

Mis on EAS?

Üheksa aasta eest loodud riiklik majanduse tugisüsteemi institutsioon EAS (Enterprise Estonia) edendab ettevõtlust Eestis, pakku- des rahalisi toetusi, koolitusi, nõustamist, koostöövõimaluste ja kontaktide vahendamist ning koolitusi lisaks ettevõtjatele ka teadus- asutustele, avalikule ja kolmandale sektorile.

Tegevuse siht on eelkõige ettevõtete jätkusuutlikkuse suurendamine ja kasvu kiirendamine, Eesti ettevõtete ekspordi- ja tootearenduse võimekuse tõstmine, välismaiste otseinvesteeringute kaasamine Eesti majandusse ja turismi suurendamine.

Lisaks esindatusele igas Eesti maakonnas on EASil välisesindused Helsingis, Stockholmis, Londonis, Hamburgis, Moskvast, Peterburis, Kievis, San Joses, Shanghais, Tokyos.

Suur ei ole see riiklik asutus mitte ainult oma töötajate või tegevuste ja projektide arvu läbi, suur on ka tema missioon – aitame mõjusad ideed ellu viia – ja visioon – töötame selle nimel, et Eesti oleks hea mainega riik, mille ettevõtluskeskkond on maailma parimate seas.

Õõbijate olulisim päritolumaad on kergesti aimatav, kõndides vanalinna tänavail: loomulikult Soome. Jupp- maad vähem külalasteid saabub Saksamaalt, Venemaalt ning Rootsist. Sakslased külastavad rohkem Lätit või Leedut.

Ligi 30 protsenti külalastest tuleb spaadesse, ent see arv on langenud 9 protsendi võrra. Eesti tõusnud hinnatase ning ülemaailmne majanduskriis selgitavad mõndagi.

Võrreldes Eesti külalastatavust naaberriikidega, siis on Soome turistide arvu poolest mitme pea jagu Eestist ees, ent Eesti juhib Baltimaade võrdluses. Iseasi, kui kauaks, sest kui külalaste arv Eestisse kasvas 0,6 protsendi võrra, siis Läti statistika näitab samaks tulemuseks 9 protsenti.

Reisitakse harvem ja lühemalt

Uurides Eesti kajastatud Saksamaa ajakirjanduses, on Eestil kui reisihil Saks meedias positiivne kuvand. Huvitav oli lehitseda erinevatele sihtgruppidele suunatud ajakirju, kus olid vastavalt ajakirja profiilile väga erinevad Eestimaa tahud luubi alla võetud.

Rääkides trendidest turisminduse valdkonnas, on lähitulevikus täheldada järgnevat: odavamalt, harvem ja lühemalt. Õhem rahakott on põhjuseks, miks keskmine sakslane reisib näiteks kolme reisi asemel aastas vaid 1–2 korral, eelistades seejuures mugavat ja lühemat transpordiühendust ning lähemat sihtkohta.

Kõige rohkem mõjutab majanduskriis eelkõige madalama sissetuleku-

ga ja madalama haridusega reisijaid, palju ka lastega peresid, kõige vähem seevastu üle 55aastaste, kõrgema hariduse ja sissetulekuga inimeste välisreise. Jätkuvalt kasvab reisiteenuste broneerimine internetis. Kõige suuremat langust on oodata kaugreiside arvus, samuti äri- ja konverentsiturismis, vähem mõjutab kriis suurte rahvusvaheliste organisatsioonide konverentse.

Suunates fookuse konkreetselt sakslastele, on nende siseturism tulevikus eeldatavalt kasvutrendis, kuid ca 4 protsendil sakslastele võiks olla mõeldav reisida lähiaastatel Baltimaadesse. Seejuures on Lõuna-Saksamaa alles meid avastamas. Baltimaad on Saksamaal tugev klassikaline bränd. Suur potentsiaal on loodus- ja kultuuripuhkusele, oluline on (teenindus) kvaliteedi parendamine.

Olulised teemad aastal 2009: Arvo Pärt, laulu- ja tantsupidu, Bernd Notke, Tallinn – kultuuripealinn 2011, mõisad, Setu kuningriik, Soomaa, Hiiumaa ja saarestik, linnuparadiis, Eesti rattaga ja jala.

Lõpetuseks teadvustas Evely Baum veelkord iga üksikisiku tähtsust: parimad jutustajad oleme me eestlased ise. Jutustage lustakaid ja kiiksuga lugusid!

Vaata ka:

www.puhkaeestis.ee

www.tutvustaeestit.eas.ee

www.visitestonia.com

www.photos.visitestonia.com

Liiika M. Allev / Hamburg

MAJANDUSNURK

● Kõigil Eesti kodanikel on võimalus kaasa rääkida ühiskonnas toimuva suhtes ning esitada esitada valitsusele ideid ja ettepanekuid veebikeskkonnas www.osale.ee kaudu.

Lisaks on osalusveebi kaudu võimalik koguda allkirju kodanikualgatuse toetuseks, avaldada arvamust töös olevate eelnõude suhtes, otsida õigusakte või strateegiadokumente. Näiteks on majandus- ja kommunikatsiooniministeerium välja töötanud Eesti välisinvesteeringute ja ekspordi tegevuskava "Made in Estonia" aastateks 2009–2011, millele on oodatud partnerorganisatsioonide ja kodanikepoolsed ettepanekud. Pärast partneritelt saadud arvamuste ja ettepanekute analüüsimist ja tegevuskavasse sisse viimist esitab ministeerium tegevuskava Vabariigi Valitsusele.

● Valitsus on sel aastal juba parandanud valitsusektori eelarvepositsiooni kümne miljardi krooni ulatu-

ses. Aprillis langetas valitsus otsuseid 2,5 miljardi krooni ulatuses, millest suurima osa moodustas teise pensionisambasse sissemaksete külmutamine kaheks aastaks alates selle aasta 1. juunist.

Veebruaris esitas valitsus riigikogule lisaeelarve, mille aluseks olevad otsused parandasid valitsusektori eelarvepositsiooni kaheksa miljardi krooni võrra. Suurima osa sellest kärpeplaani andsid riigiametid ja ametnikud, kelle tegevuskuludid ja palgafondi vähendati ligikaudu kümneid miljardeid.

Haigushüvitiste maksimise reformi kaudu andsid oma osa eelarve positsiooni parandamisse nii töövõtjad kui ka tööandjad. Pensionärid said aprillist oodatust väiksema pensionitõusu. Kohalikel omavalitsustel vähenesid nii riigipoolsed kohustused kui ka rahastamisallikad, vähendati põllumajandustoetusi ja keskkonnaprojektide rahastamist ning kaitsekulusid.

Täiendavalt on valitsuskabinet otsustanud vähendada alates 1. juulist ministeeriumite ametnike palkasid 8 protsenti, sealhulgas vähendatakse palka ka peaministril ja ministritel.

Ministeeriumid peavad sel aastal hoidma oma valitsemisala eelarvest kokku ligi neli miljardit krooni, mis teeb ühe ministeeriumi kohta kokkuhoiu protsendiks poole aasta peale 11,8.

Eelarvet tasakaalustavad tegurid on ühelt poolt vajalikud Maastrichti kriteeriumi täitmiseks, mis on eelduseks euro kasutuselevõtuks aastal 2011. Euro kasutuselevõtt omakorda tõstaks oluliselt Eesti usaldusväärust ning on lähiajal peamine majandust toetav tegur.

Euroga liitumisel Eestile senini komistuskiviks olnud inflatsioonikriteeriumi suudab Eesti täita tõenäoliselt juba sel sügisel. Riigieelarve tasakaalustamiseks on vaja valitsusel teha kärpeid nii palju, et puudujääk

jääks alla 3 protsendi sisemajanduse koguproduktist.

● 2002. aastal töötati välja Eesti brändi kontseptsioon "Eesti tuntuks!", mille eesmärgiks oli läbi Eesti rahvusvahelise tutvustamise turistide arvu suurendamine, välisinvesteeringute kaasamine ja Eesti eksporditootele soodsa pinnase loomine. Eestit kui paremaks muutumise maad kirjeldav turunduskontseptsioon võimaldas meil end sõnas ja pildis välja pakkuda just sellisena, nagu me olime.

2008. aastal alustas EAS Eesti turunduskontseptsiooni edasiarendustega.

2001. aastal loodud "Eesti tuntuks" kontseptsioonil oli väga tugev vundament, mille aluseks olid põhjalikud uuringud ja professionaalne maailmatasemel know-how. Samas tuli arvestada ka sellega, et seitsme aastaga on palju muutunud. Edasiarendustes on lähtutud nii olemasolevast baasist

kui ka 2008. aastal läbiviidud tuntuse ja maine uuringu tulemustest. Lisaks tänapäevase majandussituatsioonist ja vahepealsetest arengutest.

Toetudes kogutud infole ja Eesti erinevatest ekspertidest koosneva töögrupi tööle ning väliskonsultantidega koostöös läbiviidud tööseminari tulemustele, jõuti uuenenud positsioneerimise "Positively surprising" (Heade üllatuste maa). Vastavalt sellele töötati välja ka Eesti brändi uuenendatud kontseptsioon, millele on võimalik tutvuda aadressil <http://tutvustaeestit.eas.ee>.

Eesti turunduskontseptsiooni uuendamise tegevuskava täitmiseks oli 2008. aastal kavandatud vahendeid 1,1 miljoni krooni.

Lisainfo:

EASi turundus- ja kommunikatsiooniosakond, be@eas.ee

Riina Leminsky / EAS

Tantsutalgud, punased veinid ja kevade saabumine

Rahvatants on eestlaste kulla-vara. Aegade jooksul on rahvas sinna talletanud oma kunstimeele ja oskused, pannud sellesse ilumeele ja kodumaa-armastuse. Eesti rahvusliku identiteedi säilimine toimub samuti osaliselt läbi eesti rahvatantsu ja rahvamuusika väärtustamise, teadvustamise ja selle levitamisega nii Eestimaal kui ka väljaspool.

Nii toimuski 7. ja 8. veebruaril Hamburgis Soome meremeeste kirikus eesti rahvatantsutalgu. Õpetama kutsuti Mari Tomp Brüsselist koos suure Tiidu ja väikese neljaastase poja Tiiduga, Berliinist sõitis selleks nädalavahetuseks kohale Meljo Kaaviste.

Nii kogenud tantsuõpetajatega nagu Mari ja Meljo oli selge, et ka ilma eelteadmisteta saame sammud selgeks. Pärast suurt soojendusringi – 25 vabatahtlikku taidlejat, sealhulgas ka paar meesterahvast – hakkas tants pihta.

Pole midagi uut siin maailmas

Alustati "Isamaa" tantsuga, mis oli meiesugustele algajatele tore võimalus nii kiiresti edu kogeda. Saanud hoogu esimesest edutilgast, hakkas Mari juba raskemaid rahvatantse ette näitama ning hoolimata naiste ülekaalukusest, said meile nii mehe kui ka naise sammud selgeks.

Siinkohal mainiks A.W. Hupele "Topograafiliste teadete" teist köidet. Sealt võib lugeda, et varem tantsis eesti rahvas tihtipeale rahvatantse kontsellatsioonides vanem mees noorema mehega ja naine naisega.

Tants ja trall teisel talgupäeval, mil õpiti selgeks veel paar tantsu

Väikest vaheaega kasutati keha kinnitamiseks, selleks ootas laual kuum lõhesupp ja must täisteraleib. Teine pool päevast harjutati natuke väiksema innukusega – ju olid sammud keerulisemaks muutunud ja meie tantsujalad kohmakamaks. Päev lõppes ühise söömisega Portugali restoranis.

Pühapäeval oli taidlejad vähe- maksi jäänud, aga seda suurem oli nende vaimustus. Ave kasutusele antud firma ruumides õpiti veel paar tantsu juurde ja lihviti eelmisel päe-

val õpitud tantsuoskusi. Pingutada tuli rohkem kui eelmisel päeval, sest suur Tiit filmis tantsijaid, et hiljem YouTube'is tantsitut näha.

Kahe päevaga kümme tantsu

Rõõm selgeks saadud tantsude üle pelletas pea- ja jalavalu. Siinkohal mainiks kahe päeva tantsuprogrammi: "Isamaa", "Vurr-sahkadi", "Kingsepapalka", "Kalamies", "Ristpulkade tants", "Tilut-tilut", "Meremeeste valss", "Naabri Mari", "Perekonna- valss", "Raabiku".

HEA Selts tänas nii Marit kui ka Meljot meeldiva õpetamise ja suure kannatlikkuse eest ja lootis, et Hamburgi eestlase tantsujala kohmakus neid ära ei ehmatanud. Suured tänud ka Laura Balzerile, kelle abita poleks see kaks päeva kestnud ja väga hästi läbi viidud tantsutrenn toimuda saanudki. Et tantsimine on tervislik nii kehale kui ka vaimule, tõestas ka tantsutalgu lõppedes Valduri meeldiv ettepanek viia läbi tantsutalgu- de kuiv trenn ehk jälgida ekraanil ja kommenteerida nähtut ning sealjuu-

res Valduri punaseid veine degusteerida.

"Valdur ja veinid" – selle moto all kutsuski Riina Leminsky kõiki seltsi liikmeid 7. märtsil enda juurde veinile-söögile ja meeldivale koosviibimisele. Kohalolijad kuulasid huviga veini ajalugu. Hiinlased olid esimesed, kes hakkasid veine klassifitseerima, egiptlased võtsid esimesena kasutusele pudelisildid, kuid kreeklased on veini säilitamise kunsti eelkäijad ja leiutajad.

Õppides kevadele vastu

Valdur oli juba 15 erinevat veini paberikottidesse peitnud, et degusteerijad haistmis-, nägemis- ja maitsmis-meeli kasutades määraksid kindlaks veini päritolu, aroomi ja buketti. Sagedi hinnati õigesti, eriti Põltsamaa vein tunti kohe ära. Eesti tagasihoidlikkus oli paari veiniklaasiga toast pelletatud, ruume täitsid punapõksed ja rõõmsatujulised veinidegusteerijad.

Vastlapäev on eesti rahvakalendris tuhkapäevale eelnev päev ehk viimane päev enne ülestõusmispühadele eelnevat varakevadist seitsmenädalast suurt paastu. Et paastuajal olid keelatud lõbustused ja rammus toit, siis kasutati vastlapäeval juhust, et enne veel korralikult pidutseda ja süüa. HEA Selts kasutas ka seda traditsiooni, et kevade saabumist lühendada ja koos meeldivalt aega veeta.

Suured tänud Riina imetusväärsele külalislahkusele ja Valdurile lahuse ja vaeva eest oma veinivaru ja -teadmisi teistega jagada.

Kristiina Jessen

Ülestõusmispüha jumalateenistused Hamburgis

Praost Merike Schümers-Paas

18.–20. aprillil oli perekond Schümers ametireisil Hamburgis. Seekord oli kaasas terve pere – praost Merike Schümers-Paas, õpetaja Michael Schümers ja kolm väikest tüdrukut. Tahtsin lastele näidata, "kus emme töö käib" ja kogudusele näidata, kes on need lapsed, kellest ikka juttu on.

Hamburgis töötab juba mitu aastat Eesti Kool, kus õpib 40 last. Lapsed kohtuvad umbes iga kahe nädala tagant ja õpivad eesti keelt, laulavad, loevad, joonistavad, meisterdavad, nagu koolis ikka.

Seekord oli teemaks Jeesuse kannatuse ja ülestõusmine. Viisime tunnid läbi kolmes vanusegrupis. Põnevust jätkus kõigile. Klassiruumi olid peidetud õlikann (viide Jeesuse võidmisele), leib ja viinamarjad (armulaud), köis (Jeesuse vangistamine), okaskroon (Jeesuse piinamine), nael (Jeesuse ristilöömine), kivi

(haia uks, mis sümboliseeris Jeesuse ülestõusmist). Lapsed otsisid need esemed üles ja nende põhjal rääkisime neile ülestõusmissündmustest. Kõige lõpuks joonistasid lapsed veel ilusad pildid.

Järgmine kiriklik üritus Hamburgi Eesti Koolis oli adventijumalateenistus. Pühapäeval, 19. aprillil kogunes Hamburgi Eesti kogudus Nikolai koguduse majja jumalateenistust pidama. Nikolai kogudus on nii lahke, et annab juba aastaid meile kasutada oma koguduse ruume. Teenistusele oli tulnud 18 inimest, lastest kuni vanadaamide ja -häradeni. Teenistusel jutlustas õpetaja Michael Schümers, liturgiati ja armulauda juhtis Merike Schümers-Paas. Klaveril saatis proua Larissa Nitzker.

Teenistuse sõnumiks oli see, et ülestõusnud Issand saadab ka meid argipäevas ja annab meile igavese elu lootuse. Teenistusele järgnes meeleolukas koosviibimine, kus seipseti

ka tulevikuplaane: nimelt toimuvad maikuu lõpus Bonnisis menüüd 55+ päevad, kuhu on oodatud kõik vanemad inimesed. Ka seal toimuvad igal päeval palvused või teenistused.

ESTO

Ka Eesti Evangeeliumiusu Luterlikul Kirikul on sellel eestlaste suurüritusel kanda oma osa – aitame reedel, 26. juunil kaasa avatseremoonia läbiviimisel, samuti korraldame pühapäeval, 28. juunil piduliku jumalateenistuse. Apostlite Kirik Münsteri kesklinnas avab meile oma ukseid ja see mahutab üle 500 pidulise. ESTO-le on tulemas ka meie peapiiskop Andres Taul.

Laupäeval, 27. juunil toimub festivali põhilises toimumiskohas, Halle Münsterlandis kirikukonverents. Kohtume ju harva ja meil on palju, millest rääkida. Konverentsi teemaks on "Eestlaste teenimine välismaal". Selleks pooleks päevaks on kutsutud

aru pidama kõik, kellel meie rahvuskastlaste vaimulik teenimine maailmas südamedel on.

Tahame esmalt anda pildi sellest, mis E.E.L.K.s praegu toimub, kuidas kogudused elavad ja töötavad. Tavaliselt on nii, et kogudused on väikesed, välismaa kogudustel puudub oma vaimulike järelekasv ja ka materjalne baas õpetaja ja teiste töötajate tasustamiseks.

Samas on tööpõld lai, eestlasi on laias maailmas palju. Emakeeles kuulutatav Jumalasõna võib olla oluline hingepide, mis aitab võõrsil eluga toime tulla ja iseendaks jääda. E.E.L.K. kogudused on eestlastele välismaal nende vaimseks koduks. Kuidas seda kodu ehitada ja hoida, see ongi meie kirikukonvententsi teemaks.

Tere tulemast Münsterisse!

Merike Schümers-Paas
E.E.L.K. Saksamaa praost

EÜSLi Berliini maja ootab külalisi

Eestist pärit ja Saksamaale elama sattunud hambaarst proua Helmi Tamberg (sünd. 14.12.1881 Lustiveres – surm. 20.10.1969 Saksamaal), kes võõrsile sattunud kaasmaalasi toetada ja aidata ning eestlust paguluses säilitada soovis, pändas oma testamendiga EÜSLile kui eestlasi Saksamaal esindavale organisatsioonile kogu oma maise vara, muu hulgas ka maja Berliinis.

Maja asub Berliini linnaosas Friedenaus Goßlerstrasse 6, kesklinnast mitte eriti kaugel. Allmaraudtee peatus Friedrich-Wilhelm-Platz on peaaegu ukse all, bussihüendus teiste linnaosadega on

hea. Goßlerstrasse ise on vähese liiklusega rahulik umbtänav. Puud ja väikesed majaesised aiakesed palistavad tänavat ja annavad kohale meeldiva atmosfääri. Kõik vajalikud igapäevased sisseostuvõimalused ja vajalikud ametiasutused on lähedal.

Maja on ehitatud 1912. aastal. Majakompleks koosneb tegelikult kolmest hoonest: tänavapoolses neljakorruselises peahoonest ja kahest kolmekorruselises tiibhoonest.

Kortereid on 30 ja elamisvõime kokku umbes 2250 m², kusjuures üle poole sellest, ligi 1230 m², asub

peahoones, kus on suured ja esinduslikud korterid.

Berliini maja sissetulekutest toetab EÜSL vastavalt oma põhikirjale nii oma liikmeskonna kultuurilist tegevust kui ka jagab toetusi ja stipendiume.

Sümboolse tasu eest on EÜSLi liikmete kasutada peahoones asuvat kolmetoalist korterit. Samas asuvad nii EÜSLi arhiiv kui ka raamatukogu. Kõigil EÜSLi Berliini korteri kasutamist huvitatul palume täpsema info saamiseks ühendust võtta EÜSLi esimehe Maie Kisivainumäega.

Mare Rahkema

ERM kutsub mälestusi talletama

Eesti Rahva Muuseum kuulutab välja mälestuste kogumise võistluse "Väliseestlaste reisid Nõukogude Eestisse".

Muuseum palub välismaal elavaid eestlasi kirja panna oma mälestusi reisidest Eestisse nõukogude ajal, oma muljeid Nõukogude Eestist, siinsest elust ja inimestest ning nõukogude süsteemist.

Võistlusele on oodatud nii pikemad kui ka lühemad vabas vormis kaastööd. Võite juhendada

küsimuslehest (<http://www.erm.ee/?node=1347>), vastates kas kõigile küsimustele või osale neist. Võite kirjutada ka täiesti vabalt, etteantud küsimusi järgimata.

Tööde esitamise tähtaeg on 30. september 2009. Kaastööd palume saata elektroonselt (anu.jars@erm.ee) või postiga (Eesti Rahva Muuseum, Veski 32, 51014 Tartu, Eesti). Parimatele kirjutajatele preemiad!

Vaata täpsemalt ER nr 2/2009!

Lühidalt

● Tallinn sõlmis kokkuleppe USA ärimähe Roland S. Lauderiga Tallinna linnahalli renoveerimise ja selle ümbruse arendamise osas. Lauder on loonud ettevõtte Tallinn Entertainment LLD ja kavandab linnahalli investeerida üle miljardi Eesti krooni. Tallinna linnahalli uuendustööd algavad juulis, mil USAst saabub kohale ekspertgrupp. Samal ajal alustatakse ka linnahalli ümbruse detailplaneeringut. Tallinna abilinnapea Taavi Aasa sõnul on lepingupartnerid teadlikud, et Tallinna jaoks on oluline, et linnahalli saab kasutada juba 2011. aastal, mil Tallinn on Euroopa kultuuripealinn. Aas kinnitas ka, et lepingus on fikseeritud lubatud tegevused, mis säilitavad linnahalli väliskuju ning suure saali vaatega merele. Linnahalli hoonetekompleks valmis 1980. aastal ja paistis omas ajas silma mastaapsuse ja arhitektuurse lahenduse poolest.

● Eesti, Läti ja Leedu koostöös valminud uuringu tulemused näitavad, et Balti riikidest on kõige enam HI-viirusse nakatanuid Eestis ja ka nende arvu kasv on suurim just siinmail. 2007. aasta andmeil oli Eestis registreeritud 6364 HI-viiruse kandjat, Lätis 3981 ja Leedus 1306. Samal aastal lisandus Eestis 630, Lätis 350 ja Leedus 106 nakatunut.

● Eelmisel aastal 100 aastaseks saanud Nõmme turg avas pärast 20 miljoni kroonist uuenduskuuri taas väravad. Nõmme linnaosa vanem Rainer Vakra nentis avamisel, et selle aasta 6. jaanuaril alanud turu ümberehitustööd on edukalt lõppenud ja kauplemine väga heades tingimustes võib alata. Uue turu õnnistas sisse Nõmme Rahu koguduse õpetaja Ove Sander. Pärast avamistseremooniast algas turul kohe ka kauplemine. Avamistseremoonial osales kuni 4000 inimest. Uue Nõmme turu kesse on purskkaevuga keskväljak, mille äärde heiskas Nõmme linnaosavanem Nõmme lipu ja kus kogu avamispäeva jooksul toimusid erinevad etteasted ja kontserdid. Kauplemine toimub nii müügikioskitest kui ka lahtistelt müügiletidelt.

● New Yorgis intelligentsete kogukondade foorumil jõudis Tallinn juba kolmandat aastat järjest mitmesaja konkureeriva kogukonna seas seitsme finalist hülka. Foorumil tunnustati oma e- ja tehnoloogiliste lahenduste poolest kõige märkimisväärsimaks paigaks maailmas Stockholm. Eesti pealinn küll peaauidu koju kaasa ei viinud, kuid oluline on see, et Tallinn on jõudnud juba kolmel aastal järjest finaali, seitsme maailma tunnustatuma kõrgtehnoloogilise kogukonna hulka. Kolm aastat järjest ei ole sel üleilmsel üritusel finaali jõudnud veel ükski linn ega kogukond.

● 4.–5. mail viibisid esmakordselt Eestis riigivisiidil Tema Majesteet Hispaania kuningas Juan Carlos I ja kuninganna Sofia. Kuningapaari saatis visiidil Hispaania välisminister Miguel Ángel Moratinos. Tema Majesteet Hispaania kuningas kohtus visiidil ka riigikogu esimehe Ene Ergma ja peaminister Andrus Ansipiga. Riigivisiidi ajal toimunud välisministrite Urmas Paeti ja Miguel Ángel Moratinose kohtumisel allkirjastati Eesti ja Hispaania välisministeeriumi koostöös käsitlev deklaratsioon.

Viimse hetkeni teguderohke ja täis kohusetunnet oli elutee, mis nüüd on rahulikult lõppenud.

Puhka rahus
Isa, vanaisa, äi, väimees, sõber...

JUSS

Johannes Kungas

* 25.mai 1925 Rakvere

† 1.mai 2009 Köln

Lea, Mati, Villu
Raimo, Naimi, Imbi

Arno
Merike, Grete

Mälestame Johannes Kungast

Oma maise elutee lõpetas esimese mai õhtul Johannes "Juss" Kungas.

Jussi surm ei jäta valusaid haavu mitte ainult lastele, lapselastele, sugulastele, vaid kogu eestlaskonnale Saksamaal ja väljaspool Saksamaa piire. Juss oli hinnatud kui sõbralik, sirgjooneline, kohusetruu ja aus inimene.

Köln-Westhoveni tuli Juss perega Augustdorfi põgenikelaagrist. Oma kauni kodu rajasid nad Köln-Porzi, kus võtsid vastu lugematuid kaasmaalasi igast maailmakaarest. Nende kodu uksele käis lausa käest kätte.

Kuni pensionile minekuni töötas Juss firmas Van Leer. Töö kõrval leidis ta kogu perega aega lüüa kaasa eestlaste kultuurielus. Ta oli tegev rahvatantsugrupis, näiteringis ja organiseeris eestlaste üritusi. Jussi suurimaks hobiks oli aga bridžimäng.

Aastaid täitis ta Kölni Eesti Rahvuskoondise ja hiljem EÜSLi esimehe kohustusi ja ülesandeid.

Raske on uskuda, et Jussi enam ei ole...
Saksamaa eestlaskonnast on lahkunud *grand old man*.

Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis
Kölni Eesti Rahvuskoondis
EÜSLi projektikor

IN MEMORIAM

Johannes Kungas

1. mail lahkus meile kõigile armas ja abivalmis kauaaegne sõber Johannes Kungas – sõprade keskel Juss.

Lugematud sõbrad, kelle hulka ennast ka loen, jäävad teda leinama, sest temaga koos istuda ja vestelda oli alati nauding. Alles 26. aprillil kohtusime Annabergis kontserdil. Suurt puudust temast jääb tundma meie väikene ring: Nonna, Willi, Marianne, Horst, Arno. Seda lünka ei saa keegi täita.

Ka oma saksa sõprade hulgas oli Juss väga lugupeetud.

Nagu tütar Lealt kuulsin, said kõik kolm last ja kaks lapselast isaga jumalaga jätta, enne kui ta vaikselt uinuma jäi.

Armas Juss, lein meile kõikide südamesse jääb püsima kauaks, kauaks.

Sina lähed nüüd oma armsa Luule juurde – olgu see meile kõigile troostiks.

Sinu sõpruskonna nimel
Linda Pärtel

Meie keskelt lahkus igavesele unele

Johannes Kungas

Meie kõikide armastatud ja austatud Senioride Klubi 55+ osavõtjana jääb ta alatiseks ikkagi meie hulka

Avaldame südamlitku kaastunnet lastele perekondadega

55+ klubi nimel
Gina Bauer
Vilma Brinkmann
Edda Schneider
ja teised osavõtjad

SIIS SAAB ELU IGAVIKUKS,
KUI ON ÄRA MINDUD...
/D. Kareva/

Johannes Kungas

Mälestame Kölni Eesti Rahvuskoondise endist esimeest ja ühingu kauaaegset liiget

Avaldame kaastunnet omastele ja sõpradele

Kölni Eesti Rahvuskoondise liikmed ja juhatus

Mälestame meie keskelt lahkunud armsat, truud sõpra

Johannes Kungas

Nonna, Willi, Marianne, Horst, Linda

Lahkunud on armas sõber

Johannes Kungas

Mälestame ja avaldame sügavat kaastunnet peredele

Lauri ja Vootele Vaska

Ei enam kõndimas Sind teel,
su hääl mu kõrvus kõlab veel.
Ei enam naerust suul,
vaid jäises leinas nutab tuul.

Mälestame vaikes leinas meie armsat ema, vanaema, elukaaslast, täditütart

Benita Tukk'i

Malle ja Raul
Mare, Norbert, Stephan, Ludmilla
Tiit, Bettina, Aleksander, Annika
Endel
onupoeg Ants Eestist

IN MEMORIAM

Benita Tukk

Suikus igavesele unele Benita Tukk, sünd. Soone.

Benita sündis 25.02.1921 Tallinnas ja suri 07.05.2009 Bielefeldis. Nagu paljud selleaegsed põgenikud oli ta elanud mitmes erinevas põgenikelaagris, viimaseks Augustdorfs. Pärast selle sulgemist asus ta elama Beckhofi Siedlungi.

Hiljem leidis ta ilusa kodu Bielefeldis poja Tiidu lähedal.

Beckhofis oli Benita kaua aastaid Bielefeldi Eesti Rahvuskoondise esinaine. Tema energilisel eestvedamisel toimusid seal lugematud kokkutulekud, kas vabariigi aastapäevad, jaanipäevapeod jpm. Need kokkutulekud olid alati rahvarikkad tänu Benita organiseerimisele.

Palju aastaid laulis ta ka Reinimaa eestlaste segakoor "Leelo" ridades, ta ei pidanud paljuks sõitmast kaks korda kuus Düsseldorfis laulu proovile.

Benitat jäävad leinama kaks tütar ja poeg perekondadega.

Olles tütar Mallega puhkusel Bad Salzufenis, haigestus ta kopsupõletikku, millest ta enam ei kosunud. Haiglas pandi teda kunstlikult magama ja ta ei ärkanudki enam üles.

Eestlaskond Saksamaal kaotas jälle tubli ja energilise kaasmaalase.

Sinu ümberkaudsete sõprade nimel
Linda Pärtel Düsseldorfist

Pilk ette

- **kuni 15. september** Sirja-Liisa Vahtra näitus saatkonnas
Näitusel saab näha valikut kunstniku viimaste aastate maalidest. Kujutatavuse ja abstraktsiooni piiril balansseerivate askeetiku koloriidiga maalide kõrvalt on eksponeeritud rida sõnamängulisi töid.
Koht: EV Suursaatkond, Hildebrandstr 5, Berliin
- **5.–7. juuni** Otepe's (Wallonien) **BEENE ja Euroopa Eestlaste Koori laululaager**
Kavas laulupeo repertuaar.
Info: mare@eestikoor.eu
- **05.–14. juuni** segakoor Noorus osaleb Aachenis koorifestivalil
Info: www.chorbiennale.com
- **16. juuni** Brüsselis EV Suursaatkonnas **BEENE ja Euroopa Eestlaste Koori ühine kooriproov ja väike kontsert**
Info: mare@eestikoor.eu
- **12.–19. juuni** Baltic Sea Countries Puppet Theatre Festival **Northheimis**
Festivalil esitatakse üle 20 erineva etenduse. Üritusest võtavad osa muu hulgas ka Soome, Leedu, Vene, Eesti ning Norra teatrid.
13. juuni kell 20.00 Uhr – kontsert RO:TORO (Eesti)
17. juuni kell 16.00 Uhr – Das ABC des Puppenspiels / Eesti Riiklik Nukuteater
Info: www.theater-der-nacht.de
- **26.–30. juuni** X ülemaailmsed Eesti Päevad ESTO 2009 Müns-teris
www.esto2009.de
- **25. juuni** Grupa Janke Randalu
Koht: TangoBrücke, Lange Brücke 1, 37574 Einbeck
Info: www.tangobruecke.de
- **2.–5. juuli** XXV laulu- ja XVIII tantsupidu "ÜhesHingamine"
Koht: Tallinn, Eesti
Info: www.laulupidu.ee

Hea teada:

Huvitav veebilehekülj
www.infobalt.de

Siit leiab informatsiooni balti ürituste kohta üle Saksamaa

LAPSESUU EI VALETA...

- Tüdrukutele on parem mitte abielluda, aga poistele on koristajat vaja.
- Kõige paremini harjub beebi vanematega, kui isa ja ema vaikselt vahetuvad.
- Minu emal on beebi kõhus, aga ma ei tea, kuidas ta selle alla neelas.
- Minul pole kõhapiiripit vaja, ma oskan ka ilma selleta kõhida.
- Suvel tohin ma alati lühikeste käistega pükse kanda.
- Poolsaar on saar, mis veel päris valmis pole.
- Šnitsli tegemisel tuleb kõigepealt liha surnuks kloppida.
- Vanaema on nii paks, sest ta on headust täis.
- Minu vanaisa on peast paljasjalgne.
- Emadega ei tohi norida, sest nad on kasulikud.
- Tänapäeval imesid enam ei ole, sest meil on telekas ja arvuti.

Juubilarid!

*Et kodukoldes tuli põleks,
et soojust palju elus oleks,
et kauneid hetki oleks veelgi
ja roose leiduks eluteelgi!*

Mai
hr Ulrich Gertz
hr Hans Kuusik

Juuni
pr Diana Nikanorova
pr Hedda Wachtmann

Õnnitlevad Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis ja Eesti Rada

Järelhüüd Benita Tukk'ile

Bielefeldis sulges silmad igavesele unele agar ja südamlilik Benita. Ta oli palju aastaid Bielefeld-Sennestadi eesti kultuuri ülesehitaja ja juhtija.

Ta osales koos lasega Bad Zwischenahn'i suvekodude töös, oli rahvatantsija Varelis koos Endel Rehega. Sennestadt'i kutsus teda esinema "Heli Viis", Bocholti rahvatantsijad ja solistid. Jaanituledel mängis Karl Sibul oma orkestriga tantsuks – organiseerijaks alati Benita.

Avaldame kaastunnet lastele perekondadega!

*"Heli Viis", Bocholti tantsugrupp,
Linda Pärtel, Arno Kiitsak,
Endel Rehe, Vilma Brinkmann*

Marianne ja Ilmar Korju!

31. detsembril 1948 abiellusid Marianne ja Ilmar Korju, et alustada ühist eluteekonda. Nad jagasid raskeid sõjajärgseid aegu ja on juba 60 aastat teineteisele toeks olnud. Enamikule meist pole antud seda õnne, et nii pikka aega ühiselt ja üksmeelselt läbi elu minna.

Abielupaari Korju kodukohta Mögglingeni linnapea hr Schweizer andis teemantpulma-aastapäeva puhul üle õnnitlused ja üriku, mille oli saatnud Baden-Württembergi liidumaa peaminister Günther H. Oettinger.

Hilinemisega soovib
Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis

**südamest õnne lootusega,
et jätkub veel palju aastaid õnnelikuks
ja rahulikuks kooseluks!**

Benita Tukk'i mälestuseks

*Seal, kus Taeva Isakodu eluase õndsatel.
Ahastus ning mureudu tundmatud ta radadel.
Oh, et sinna minagi muremaalt kord jõuaksin!*

soome-eesti mälestuslaul
lahkunute meenutamisel

Meenutan selle lauluga armsa abipraosti kohuseid ja väärikust esindanud Benita Tukk'i tüh-jaks jäänud kohta, meenutan leinavat kaasat Endel Musta ning leinajaid lapsi Maret, Mallet ning Tiitu nende peredega!

E.E.L.K. praost em. Toomas Pöld

Mälestame meie hulgast igavikku lahkunuid

Kallis Juss,
puhka rahus

Maie perega

Benita Tukk
Theodor Hasselblatt
Johannes Küngas

Avaldame sügavat kaastunnet peredele

Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis
Eesti Rada

Mina elan ja ka teie peate elama.

Joh. 14:19

Õpetaja emeritus

Theodor Hasselblatt

sünd. 11.09.1921 Tallinnas
surn 24.04.2009 Hannoveris

Mina olen tee, tõde ja elu.

Joh. 14:6

Aktiivne eestluse eestvedaja

Johannes Küngas

sünd. 25.05.1925 Rakveres
surn 01.05.2009 Kölnis

Meil ei ole siin jäädavat linna, vaid me taotleme tulevast. Hb. 13:14

Bielefeldi koguduse esinaine

Benita Tukk

sünd. 25.04.1921 Tallinnas
surn 07.05.2009 Bielefeldis

mälestab leinas
Eesti Evangeeliumiusu Luterliku Kiriku
Saksamaa praostkond

Täpsustusi, kommentaare, ettepanekuid, kaastöid, kuulutusi ja teateid ootame aadressile EestiRada@yahoo.de

Tähtaeg: iga paaritu kuu 10. kuupäevaks. Kaastööde pikkus kuni 2 lehekülge.

Viimane veerg

● Eesti film "Mina olin siin" võitis Moskva rahvusvahelisel detektiiv- ja kriminaalfilmide festivalil "DetectiveFest" kategoorias "Kuritöö ja karistus" peapreemia. Film põhineb Sass Henno samanimelisel romaanil, mis võitis 2004. aastal romaani võitluse. Hiljuti sõlmis filmi "Mina olin siin" tootja Amrion lepingu Ameerika Ühendriikide ühe suurema sõltumatu müügiagentiga Shoreline Entertainment, mis asub filmi levitama kogu maailmas. Filmi "Mina olin siin" režissöör on René Vilbre, stsenaariumi kirjutas Ilmar Raag.

● 15. mail taasavati Tondipoiste ausammas Tondi sõjakooli hoone juures, kus praegu tegutseb Audentese ülikool. Ajaloolises asukohas taastatud Tondipoiste mälestussamba skulptuurse osa teostas teenekas ja kõrgelt hinnatud skulptor Jaak Soans. Amandus Adamsoni loodud, 1941. aastal hävitatud monument oli üks võimsamaid mälestusmärke Eestis. See püstitati 1928. aastal neljale sõjakooli kadetile, kes hukkusid 1924. aasta 1. detsembri riigipöördekatse mahasurumise käigus. Monument taastati vanade fotode alusel. Monument on 2,15 meetri kõrgune ja selle taastamiseks kulus Tallinna pressiteenistuse teatel 5,5 miljonit krooni.

● Soome-eesti noor kirjanik Sofi Oksanen on Eesti-ainelise raamatu "Puhdistus" ("Puhastus") eest saanud kaks mainekat preemiat. Lisaks Soome nimekaimale Finlandia kirjanduspreemiale tunnustati Oksaneni raamatut ka Runebergi kirjandusauhinna. "Puhdistus" oli Soome 2008. aasta enimmüüdud ilukirjanduslik Soome autori teos, mida müüdi 102 200 eksemplari. 11. mail esitleti raamatut juba ka eestikeelsena. Kirjaniku varasemad romaanid on "Stalinin lehmät" ja "Baby Jane", mis on ka eesti keelde tõlgitud.

● Riigikontroll väljendas valminud auditiaruandes muret, et osa väärtuslikest filmidest, dokumentidest ja muust kultuuripärandist võib hävida enne, kui need saavad digiteeritud. Kõige tõsisem on olukord Eesti filmiarhiivis, sest filmide digiteerimine ja restaureerimine on kallid. Aruandest selgus ka, et kultuuriministeeriumil puudub selge ülevaade, mis pärandi liigid on hävimisohus.

● Tallinna linna kõrgeima tunnustuse – vapimärgi – saavad tänava president Arnold Rützel ja Jüriõõ pargi rajamise eestvedaja Jüri Uppin. Arnold Rützli esitas vapimärgi kandidaadiks linnapea Edgar Savisaar, kelle hinnangul väärib mees tunnustust teenete eest Tallinna linna arengule kaasaaitamisel vabariigi presidendina.

● Mai alguses Lõuna-Korea pealinnas Sõulis toimunud ülemaailmsel naiste leiutiste näitusel "Kiwie 2009" võitis Eesti kuldmedali. Eesti naisleiutajaid said kuldmedali Tervisliku Piima Biotehnoloogiaste Arenduskeskuse ja Tartu Ülikooli teadlastele viieaastase töö tulemusel avastatud, uuritud ja juustutööstuses kasutusele võetud bakterit Laktobacillus plantarum TENSIA™ (DSM 21380) eest, teatas E-Piim. Eesti naisleiutajaid esindas Lõuna-Koreas MTÜ QUIN-Estonia juhataja Anne-Mari Rannamäe. Laktobacillus plantarum TENSIA™ on kasutusele võetud Tervisliku Piima Biotehnoloogiaste Arenduskeskuse, Tartu Ülikooli, Eesti Maailmkooli ja Piimandusühistu E-Piim koostöös valminud probiootilises Harmony Südamajuustus.